

Ad Tamlamaları

Aitlik ilgisıyla kurulan tamlayan ve tamlanandan oluşan kelime gruplarıdır.

İsim + isim
Zamir + isim
İsim + zamir
Zamir + zamir } şeklinde kurulabilir.

Tamlayan (ilgi hâli) eki → -in
→ -im (ben, biz)

Tamlanan (iyelik) ekleri → -im, -in, -i (tekil)
→ -iz, -iniz, -leri (çoğul)

1. Belirtili Ad Tamlaması

sözcük + ilgi hâli eki tamlayan (ty)
sözcük + iyelik eki tamlanan (tn)

- köpeğin (ty) kuyruğu (tn)
- İhtiyar köpeğin (ty) kuyruğu (tn) → Tamlayan sıfat olabilir.

- köpeğin (ty) yaralı (sıfat) kuyruğu (tn) → Ty ile tn arasına sıfat girebilir.
- İhtiyar köpeğin (sıfat) yaralı (ty) kuyruğu (sıfat) (tn) → İki unsur da sıfat olabilir.
- Kuyruğu (tn) yaralanmış köpeğin (tn) → Ty ve tn yer değiştirebilir.
- Köpeğin (ty) ayağı (tn) ve kuyruğu (tn) → bir ty birden fazla tn'ye bağlanabilir.
- Köpeğin (ty) ve kedinin (ty) suyu (tn) → Bir tn birden fazla ty'a bağlanabilir.
- Benim (ty) evim (tn) → Tamlayan düşebilir.
- Bizim (ty) takımımız (tn) → Tamlanan eki düşebilir.
- Çocuklardan (ty) bazıları (tn) → İlgî hâli eki yerine kullanılan ayrılma hâl ekiyle oluşturabilir.

Etkinlik

Aşağıda verilen cümlelerdeki belirtili ad tamlamalarını bulup aşağıda verilen özelliklerle eşleştiriniz.

a.	Tamlayanı düşmüş ad tamlaması	1.	Binanın giriş katında polisler bekliyormuş.
b.	Tamlanan eki düşmüş ad tamlaması	2.	Etkinliğe ödüllü filmlerin ünlü oyuncularını gelecekmış.
c.	Tamlayanı sıfat almış ad tamlaması	3.	Küçük kız babasını birden karşısında görünce sevinçten çığlık attı.
d.	Tamlayanı ile tamlananı yer değiştirmiş ad tamlaması	4.	Bu yıl senin araba neden bu kadar çok arızalandı?
e.	Tamlananı sıfat almış ad tamlaması	5.	Gömleğimin ve şortumun rengi solmuş.
f.	Hem tamlayanı hem tamlananı sıfat almış ad tamlaması	6.	Saçakları çok şık duruyor bu halinin.
g.	Bir tamlananın birden fazla tamlanana bağlandığı ad tamlaması	7.	Gülünce yeşil gözlerinin içi de gülüyordu.

2. Belirtisiz Ad Tamlaması

sözcük

(ty)

sözcük + iyelik eki

(tn)

- duvar saati
- yemek odası
- mercimek çorbası
- sınav stresi
- İsim tamlamaları başka bir adı niteleme göreviyle kullanılabilir.

- **Gök** **mavisi** **kazak**
(ty) (tn) ad

Belirtisiz ad tamlaması kazak adının niteliğini belirtmiş.

- **Kömür** **mavisi** **gözler**
(ty) (tn) ad

Belirtisiz ad tamlaması göz adının niteliğini belirtmiş.

Etkinlik

Aşağıda verilen cümlelerin hangisinde belirtisiz ad tamlamasının başka bir adı niteleme göreviyle kullanıldığını bulunuz.

1. Artık kışlık kıyafetlerini kaldırıp yazlık kıyafetlerini çıkarmalısın.
2. Üzerindeki limon sarısı elbiseyle göz alıcıydı.
3. Hem evin hem de ofisin duvarlarını zeytin yeşiline boyatmayı düşünüyorum.
4. Elbiseleri genellikle toprak rengi tonlarda olurdu.
5. Günün bu saatinde her yeri çocuk gürültüsü sarardı.

NOT

Belirtisiz ad tamlamasının önündeki sıfat, sadece tamlayanı niteler ya da belirtir.

- Bozuk klimanın kumadası
sıfat ty tn
belirtili ad tamlaması
- "bozuk sıfatı "klima" sözcüğünü yani tamlayanı nitelemiştir.

NOT

Belirtili ad tamlamasının önündeki sıfat, tamlamayı niteler ya da belirtir.

- Bozuk klima kumadası
sıfat ty tn
belirtisiz ad tamlaması
- "bozuk" sıfatı "klima kumandası" tamlamasını nitelemiştir.

Etkinlik

- Bir sıfat tarafından nitelenmiş veya belirtilmiş ad tamlaması
- Tamlayanı sıfat almış ad tamlaması

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili tamlamalarla yukarıda verilen özellikleri eşleştiriniz.

- Ödül alan oyuncunun performansı herkesi büyüledi.
- Kadın büyük bir yolcu gemisine ağlayarak bakıyordu.
- Salondaki yastıkların kumaşı hoşuma gitti.
- Bu mağaza çok güzel kadın kıyafetleri satıyor.

3. Zincirleme Ad Tamlaması

- Tamlayanı veya tamlananı ad tamlaması olan tamlamadır.

- devlet hastanesi nin doktorları
tamlanan
Belirtisiz ad tamlaması = tamlayan

- annemin kahve keyfi
tamlayan
Belirtisiz ad tamlaması = tamlanan

- macera filmleri nin oyuncu kadrosu
ad tamlaması = tamlayan ad tamlaması = tamlanan

Etkinlik

Aşağıdaki cümlelerde geçen ad tamlamalarını bulup isimlerini yazınız.

1. Dün akşam yemeğinde pirinç pilavı ve köfte yedik.

.....

2. Dersin sonunda bu konuyu konuşacağız.

.....

3. Her yanı baharın insanı mest eden kokusu sarmıştı.

.....

4. Elindeki kâğıdın önü de arkası da boştu.

.....

5. Eski koltuğun üstünde de benzer bir leke vardı.

.....

6. Arabanın dikiz aynası az daha kırılıyordu.

.....

7. Sapı nasıl kırıldı yeni aldığım tavanın?

.....

8. Yarın hem matematik hem de fizik sınavı var.

.....

9. Matematik sınavının sonuçları açıklanmış.

.....

10. Bizim ev, sizin ev kadar büyük değil.

.....

Sıfat Tamlamaları

Sıfat + ad

Sıfat tamlaması

SIFATLAR

NİTELEME
SIFATI

BELİRTME
SIFATLARI

1. İşaret Sıfatları
2. Belgisiz Sıfatlar
3. Sayı Sıfatları
4. Soru Sıfatları
5. "-ki" ile yapılan sıfatlar

- Zeki öğrenci → Niteleme sıfatıyla oluşturulabilir.
- Birçok öğrenci → Belirtme sıfatıyla oluşturulabilir.
- Zeki ve çalışkan öğrenci → Birden fazla niteleme sıfatıyla oluşturulabilir.
- Zeki bir öğrenci → Hem niteleme hem belirtme sıfatıyla oluşturulabilir.
- Nasıl bir öğrenci → Birden fazla belirtme sıfatıyla oluşturulabilir.

1. Aşağıdakilerden hangisinde belirtili ad tamlaması vardır?

- A) Her akşam öğluna mutlaka kısa bir hikâye okurdu.
- B) Hiç beklemediği bir anda mutfaktan gelen gürültü onu ürpertti.
- C) Masanın üzerinde üst üste dizilmiş yeni kitaplar vardı.
- D) Anahtarını evde unuttuğunu evden çıktığında fark etti.
- E) Elinde kalın bir dosya ile oradan oraya koşturun, yeni stajyermiş.

2. Aşağıdakilerden hangisinde hem tamlayıcı hem tamlananı sıfat almış ad tamlaması kullanılmıştır?

- A) Yan odadan gelen seslere kulak kabartınca annesinin evde olduğunu anladı.
- B) Üzerine bir hırka geçirip balkona çıktığında sokakta kavga eden gençleri gördü.
- C) Mülakatı iyi geçince umutlanan delikanlı, işe alınacağını sanmıştı.
- D) Eski belediye başkanı görevini yarın yeni belediye başkanına devredecek.
- E) Boş gözlerle yüzüne bakan gencin bir derdi olduğu her halinden belli oluyordu.

3. Aşağıdaki altı çizili tamlamalardan hangisinin türü farklıdır?

- A) Önüne temiz bir kağıt alıp şikâyet dilekçesi yazdı.
- B) İnsan dalgın olunca gözünün önündekini bile göremiyor.
- C) Etrafa saçılan pis bardakları toplayıp mutfağa götürdü.
- D) Delikanlı annesi için kocaman bir buket çiçek almıştı.
- E) Bu gezimizde yüksek tavanlı tarihî yapıları gezeceğiz.

4. Aşağıdakilerden hangisinde tamlayıcı düşmüş ad tamlaması yoktur?

- A) Kadın, odasını hiç toplamayan çocuğu uyardı.
- B) Kitaplarına gözü gibi bakar, onları kimseyle paylaşmazdı.
- C) Üniversite yılları, hayatının en güzel yıllarıymış.
- D) Küçük çocuk babasının elini sık sıkı tutmuştu.
- E) Raftan en büyük tencereyi çıkararak ocağın üstüne koydu.

5. İnsanlar masaların kenarındaki sandalyeleri alıp bir daire oluşturacak şekilde odanın ortasına yerleştirdi.

Herkes sırayla dairenin ortasına geçip sıkıntısını anlattı.

Dinleyenlerin çözüm önerileri istendi. Böylece herkes

hem çözüm üretmek için zihinsel becerilerini kullandı

hem de sıkıntıları için farklı çözüm yolları öğrendi.

Bu parçada numaralanmış tamlamalar hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. belirtili ad tamlamasıdır.
- B) II. sıfat tamlamasıdır.
- C) III. zincirleme ad tamlamasıdır.
- D) IV. sıfat tamlamasıdır.
- E) V. belirtisiz ad tamlamasıdır.

6. Onun 1912 tarihinde yayımlanan romanı, çelişki ve çatışmalarla dolu bir kadın karakterin trajedisini anlatır.

Romanda hem geleneksel hem de modern değerlerin

bir arada olduğu yenileşme dönemi, aşk ve evlilik teması üzerinden ele alınır.

Bu parçada altı çizili sözcüklerden hangisi bir ad tamlamasının tamlayıcı ya da tamlananı değildir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

7. Sen anlayan bir gözle süzersin uzun uzun
Yabancı bir şehirde bir kadın heykelini,
Biz duyarız en büyük zevkini ruhumuzun
Görünce bir köylünün kıvrılmayan belini...
Başka sanat bilmeyiz karşımızda dururken
Yazılmamış bir destan gibi Anadolu'muz
Aşağıdakilerden hangisi yukarıda verilen şiirde altı çizili kelime gruplarından biriyle eşleştirilemez?

- A) Zincirleme ad tamlaması
B) Tamlayanı düşmüş ad tamlaması
C) Tamlayanı ile tamlananı yer değiştirmiş ad tamlaması
D) Hem tamlayanı hem tamlananı sıfat almış ad tamlaması
E) Bir sıfat tarafından belirtilmiş ad tamlaması

8. Yayımlandıkları dönemin sosyal ve kültürel yapısını
geçmişten günümüze aktaran süreli yayınlar, edebiyata
hevesli gençlere yazın dünyasının kapısını aralar, aynı
zamanda tecrübelerinden faydalanacağı usta kalemlerle
de birlikte çalışma fırsatı sunmaktadır.

Yukarıda numaralanmış tamlamalardan hangisi zincirleme ad tamlamasıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Gazeteye döndüğüm gün, masamın çekmecelerini
karıştırırken büyük bir pakete rastladım; ben ayrıldıktan
kısa bir süre sonra gelmiş ve orada unutulup kalmış.
Paketten, bir mektup ve bir kısmı elle yazılmış sayfalar
çıktı. Yeniden sayılandırıldığı belli olan sayfalarda değişik el yazıları göze çarpıyordu. Mektubun üzerinde adım
ve soyadım dışında hiçbir şey yazmıyordu.

Yukarıda numaralanmış tamlamaların hangileri ad tamlaması değildir?

- A) I ve II B) II ve III C) I ve IV
E) II ve V E) IV ve V

10. I. Ailesiyle birlikte hafta sonu şehir dışına çıkacaklar-
mış.
II. Yarına yetiştirmesi gereken ödevlerin hepsini yap-
mıştı.
III. Çocuklar ellerindeki su şişelerini sallayıp duruyorlardı.
IV. Su ve elektrik faturasını bugün kesinlikle öde.
V. Bize anlattığı hikâyenin gerçekliğinden şüpheliyim.
Yukarıda numaralanmış cümleler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede birden fazla belirtili ad tamlaması vardır.
B) II. cümlede tamlananı zamir olan ad tamlaması vardır.
C) III. cümlede belirtisiz ad tamlaması vardır.
D) IV. cümlede bir tamlanan birden fazla tamlayana bağlanmıştır.
E) V. cümlede tamlayanı sıfat almış ad tamlaması vardır.

11. **Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcük ad tamlamasını nitelememiştir?**

- A) Bütün gece bozuk kahve makinesini tamir etmeye çalıştı.
B) Emekliye ayrıldıktan sonra tek katlı bir köy evine yerleşmişti.
C) Balkonumun bir duvarına rengârenk süs bitkileri asacağı.
D) Yeni aldığı siyah güneş gözlüğünü gözünden hiç çıkarmıyordu.
E) Önüne kırmızı, mavi ve yeşil tükenmez kalemleri dizmiş, bekliyordu.

12. (I) II. Meşrutiyet'ten sonra art arda yaşanan büyük savaşlar Türk toplumunun bütün kesimlerini etkiler. (II) Ancak yüzyıllardır ihmal edilmiş Anadolu coğrafyasını daha derinden sarsar. (III) Anadolu coğrafyasının insanları bu durumdayken Kurtuluş Savaşı başlar. (IV) Bu dönemin edebiyata yansımaları da memleket edebiyatı olur. (V) Bu anlayış kurulan yeni devletin etkisiyle daha da güçlenir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) I. cümlede belirtili ad tamlaması
B) II. cümlede belirtisiz ad tamlaması
C) III. cümlede zincirleme ad tamlaması
D) IV. cümlede belirtisiz ad tamlaması
E) V. cümlede belirtili ad tamlaması

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ad tamlaması kullanılmıştır?

- A) Her sabah erkenden uyanır, bir saat spor yaptıktan sonra güne başladık.
- B) Sizin anlattığınız ile onların anlattığı hikâye birbirinden çok farklıydı.
- C) Sizden izin almadan böyle bir şey yaptığımız için özür dileriz.
- D) Kendini mutsuz, endişeli, korkmuş hissettiğinde mutlaka yazı yazar.
- E) Aklına gelenleri aklının süzgecinden geçirdikten sonra söylemelisin.

2. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili kelime gruplarından hangisi ad tamlamasıdır?

- A) Küçük çocuk en sevdiği oyuncağını kaybettiği için çok üzgündü.
- B) Arkadaşına çocukken verdiği sözü tutmuş, her zaman onun yanında olmuştu.
- C) Teyzesi sadece onu görmek için çok uzak bir şehirden gelecekti.
- D) Kütüphanede kalemi yere düşünce çevresindeki insanlar ona kötü kötü bakmıştı.
- E) Bizim oda güneye baktığı için kışın çok kolay ısınıyor.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ad tamlaması yoktur?

- A) Dolabı açar açmaz dağınık duran kıyafet yığını yere düşmüştü.
- B) Sahada top oynayan çocukları seyrederken hayallere dalmıştı.
- C) Evlerinin olduğu mahallede köşeyi döner dönmez portakal çiçeği kokusu duyuyordu.
- D) Eve dönerken arkadaşına aldığı hediyeyi iş yerinde unuttuğunu fark etti.
- E) Böylesine düşüncesiz, sorumsuz davranışlarının bir bedeli olacak mutlaka.

4. Aşağıdakilerden hangisinde tamlananı tamlayanından önce söylenmiş bir ad tamlaması kullanılmıştır?

- A) Çantası yere düşmüş, eşyalarının hepsi ortalığa saçılmış.
- B) Ağaçtan düşerken tişörtü bir yerlere takılıp yırtılmıştı.
- C) Emek emek yaptığı pastanın son dilimini kimseye yedirmemi.
- D) Son sayfası yoktu aylardır arayıp da sahafın birinde bulduğu kitabın.
- E) Biriktirdiği parayla yazın gönlünce tatil yapmayı planlıyor bizim oğlan.

5. Eşsiz ara sokakları, sere serpe uzanan sahilleri, sahilleri süsleyen eski konakları, farklı kültürlerin izlerini

taşıyan irili ufaklı evleri olan ara sokakları, parkları ve ormanlarıyla kendine has, rengarenk bir dokuya sahiptir İstanbul. Birbirinden güzel yürüyüş parkurları sayesinde yürüyüş yaparken sanki yüzyıllardır aynı yerlerden geçen insanların bin bir duygusu adımlarınıza eşlik eder.

Bu parçada numaralanmış kelime grupları hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. bir sıfat tamlamasıdır.
- B) II. tamlananı sıfat almış isim tamlamasıdır.
- C) III. sıfat tamlamasıdır.
- D) IV. belirtisiz ad tamlamasıdır.
- E) V. zincirleme ad tamlamasıdır.

6. Su hafızası, sudan daha önceden çözünmüş olan maddelerin hafızasını sınırsız veya sınırsıza yakın bir süre

boyunca muhafaza edebileceğini iddia eden sözde bir yetenektir. Bu iddia, kimya ve fiziğin temel ilkelerine aykırıdır ve bilimsel olarak geçerli değildir. Suyun hafızası olduğuna inanan kişilerin iddiasına göre su, keyfi sayıda seri seyreltmeden sonra bile bünyesinde daha önceden çözdüğü maddelerin bilgisini korumaya devam etmektedir.

Bu parçada numaralanmış tamlamaların hangisi farklı türdedir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

7. Bilgi İşleme Kuramı, bilginin edinilmesi, depolanması
I
ve kullanılmasında yer alan zihinsel süreçleri inceleyen,
II
bilişsel psikoloji alanına ait bir kuramdır. Bu kuram,
III
bilginin kişinin zihninde bir aşamadan diğerine aktarılır-
IV V
ken takip ettiği akışa odaklanır.
Bu parçada altı çizili sözcüklerin hangisi tamlayan veya tamlanan eki almamıştır?
A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Uçuş yetenekleri, kuşların hayatta kalma ve üreme
I
başarılarında kritik rol oynamaktadır. Kuşların uçuşla-
rında; aerodinamik yapıları, kas ve iskelet sistemleri
II
ve uçuş teknikleri gibi çeşitli faktörler etkili olmaktadır.
Kuşlar, özellikle süzülme sırasında kanatlarının şeklini
III
ve hareketlerini kullanarak havada kalma yetenekleri ile
uçuş süresi gibi değişkenleri ayarlamaktadır. Bu nokta
IV
da kuşların rüzgâr akımlarını kullanarak yer çekimine
V
karşı direnç sağlaması ve enerji tasarrufu yapabilmeleri için süzülme tekniği ortaya çıkmaktadır.
Bu parçada numaralanmış tamlamaların hangisinde bir tamlayan birden fazla tamlanana bağlanmıştır?
A) I B) II C) III D) IV E) V

9. I. Ey bir muharebe meydanında
II. Avuçları kanımla dolu,
III. Kafası gövdemin altında,
IV. Bacağı kolumun üstünde,
V. Cansız uyuyan insan kardeşim!
Yukarıda numaralanmış dizelerin hangilerinde tamlayıcı düşmüş ad tamlaması kullanılmamıştır?
A) I ve II B) II ve III C) I ve IV
D) I ve V E) IV ve V

10. Yemeği yedikten sonra herkes odasına çekilir, eve ürkü-
tücü bir sessizlik hâkim olurdu. Böyle zamanları- hele
hava da güzelse- pek sever, balkondaki koltuğa kurulup
sevdiği şarkılardan birini sessizliği bozmadan dinler,
yandaki evlerden gelen çatal, bıçak sesleri dinlediği
müziğe karışırken akşamın karanlığına dalar giderdi.
Yukarıdaki parçada aşağıdakilerden hangisine örnek yoktur?
A) Tamlayıcı düşmüş ad tamlaması
B) Zincirleme ad tamlaması
C) Tamlayıcı eki yerine kullanılmış ayrılma hâli eki
D) Belirtili ad tamlaması
E) Belirtisiz ad tamlaması

11. **Aşağıdakilerden hangisinde zincirleme ad tamlaması vardır?**
A) Müdürün bizi beklediğini öğrenen sekreter bir anlam veremediğimiz kadar heyecanlandı.
B) Yağmura yakalandığı için sırlı sıklam olan kabanını eve girer girmez çıkardı.
C) Dağ evinin her köşesine çam ağaçlarının insana huzur veren kokusu sinmişti.
D) Koltuğun kolçağında kıvrılıp yatan kedi bir anda ürpererek kalkıp odadan çıktı.
E) Geçen sene kırılan kolunu hâlâ eskisi gibi kullanmıyordu.

12. I. Bir zevk duyulmaz oldu, buranın rüzgârlarından
Hayat soldu bir günün enginlerinde yine.
Selam! Sonsuzların yorgun gönüllerine
Selam: Güneşi içeren çocukların diyarından!
II. Bebekler çiçeği insanlığımızın
Güllerin en hası, en goncası
Sarışın bir ışık parçası kimi
Kimi kapkara üzüm tanesi

- Aşağıdakilerden hangisi yukarı verilen iki şiirde de vardır?**
A) Arasına sözcük girmiş ad tamlaması
B) Bir tamlananı birden fazla tamlanana bağlanmış ad tamlaması
C) Sıfat tarafından nitelenmiş ad tamlaması
D) Tamlayıcı ile tamlananı yer değiştirmiş ad tamlaması
E) Bir tamlayıcı birden fazla tamlanana bağlanmış ad tamlaması